

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

14 iulie st. v.

26 iulie st. n.

Ese in fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principală 375 a.

Nr. 28.

ANUL XXVII.

1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Pe un album.

Ași răbdare ! .. Taci ! .. Așteptă !
Suferința-i trecătoare
Ca și-a fericirii flóre ! ..
Decă sorta te jighește
Mâna-i grea de te lovește
Timpul toate le îndreptă.

Pe morminte crește erva ! ..
Tot se uită, tot se stinge ...
E nebun acel ce rîde,
Mai nebun acel ce plînge !

Matilda Poni.

Gura satului.

De câte-ori gândesc la anii copilăriei mele, totdeauna îmi pare, că trecutul se deschide înaintea ochilor mei sufletești ca o carte mare, în care ved descriș și zugrăvit cu cele mai vii culori tot ce s'a petrecut împregiurul meu în acea vrastă neuitată. Și nu știu, schimbatu-s'au vremurile și ómenii, ori m'am schimbat eu, felul meu de a vedé, a gândi și a simți ; dar par că altă lume eră pe atunci, mai frumoșă, mai veselă și mai atrăgătoare ; alți ómeni, mai buni, mai frumoși, mai interesanți, decât aceia, cari acum me incunjórá.

Ceea-ce astăzi se petrece împregiurul meu, me lasă rece și neatins : dar lucrurile, care s'au petrecut pe când băteam în tovărășie cu vrěstnicii mei potecile podgoriei siriene, s'au intipărit cu culori neșterse în sufletul meu pentru toate vremurile. Și de multe ori, când sînt desgustat de cele ce ved și aud, me întorc cu inima duióșă la cartea trecutului și las să se strécóre în amintirea mea nălucile acelor figuri, care mi-au indulcit viața în vârsta copilăriei.

În mijlocul acelor figuri ved și pe Ghiță Trandafirescu, mic, indesat, lat în spete, cu capul rotund, strimtorat între umeri, sprinten și ușor, totdeauna vesel, dar neindestulat cu cele ce se petrec : Ghiță Trandafirescu, Gura satului, mândria ómenilor poteași, baljocura ómenilor aședați, spaima femeilor și copiilor din sat.

Fără indoielă, Ghiță Trandafirescu eră persóna cea mai cunoscută pe acele vremuri în totă întinderea podgoriei. Cine nu șcicia, să povestéscă vre-o întemplare despre densus, cine nu folosiá șiretele lui

apucături și potcașii cărui sat nu priviau cu duióșie la Șiria, care avea un sfredel atât de ager și de ascuțit ?

Căci sfredel în totă puterea cuvéntului eră Trandafirescu. Om fără șciință de carte, el eră pe deplin orientat în toate afacerile politice, comunale, bisericesti și școlare ; el decă voiá, gásiá nod în papură, desfăcea ceea ce eră făcut și scotea la cale ceea ce multora le párea cu neputință și când incepea góna sa neastempérată se ridicá vulvoiu pèrul în capul primarului, notarului, popimei și dăscălimei din sat.

Cum nu ? când Trandafirescu șcicia tot ce se petrece în cancelaria închisă a primăriei, în dosul perdelelor altarului nestrăbătut și în locașurile tăcute a școlei de lângă biserică și din Cremeniște. Capul lui eră un catastich organizat, în care cu cea mai mare ingrigire erau înregistrate toate pécatele funcționarilor publici, de când s'a bătut parul în sat și de când turnul bisericei se ridicá măestos sub cónsta Merezinului ; iar buzunarul cojocului seu lung, uns și mirositor a bitușă, eră năbușit de scrisori, în cea mai mare parte dovedii despre vinováția acelor bieți funcționari. Și cine ca densus cunoșcea căile, care duc la pretură, la prefectură și chiar la vládicie ; cine ca densus șcicia vorbi cu cei mai înalți funcționari și șcicia să cósă înaintea lor gulerul aceuia, pe care își punea ochiul ?

Petru că Trandafirescu apérá totdeauna interesele sárăcimei din sat față cu máncațorii și eră pe deplin incredințat, că autoritățile vor ascultá plánsorile celor nedreptățiți și le vor face dreptate. Și când cineva stătea la indoielă despre rezultatul vreunei acuse, el dicea plin de incredere :

— Lasă numai pe mine ... grija mea ... o să vorbesc eu cu mária-sa !

Dar decă acusa se respingea dela prima instanță, Trandafirescu mergea mai departe și numai atunci, când nicăiri nu i se făcea pe plac, injurá asupra domnilor, cari sug ca niște lipitori sángele opincărimei și se astupá unii pe alții, fiind că corb la corb nu scóte ochii.

În chipul acesta Trandafirescu purtá clopotul în sat : toți calicii, toți ómenii fără cápétieiu, potcașii și neindestulații erau pe partea lui și în toate trebile, în care după coustituția țerii hotária voința poporului, el cu tabéra lui numerosă învingea, spre necazul popimei și ómenilor aședați.

La astfel de trebi Trandafirescu se simțiá în largul seu. Când se vedea el incungiurat de partisanii sei, obrajii i roșiau, ochii i străluciau ca unui motan închis în întunerie, nările i se umflau și tánd cu mánile mereu în vèzduh se invèrtia ca un prisneric

sbătându-și pletele negre, lungi și strălucitoare de căfă și de gulerul uns al cămeșii. Iar glasul, glasul proverbial al lui Chiță din Șiria, resună ca un clopot tras în vreme de primejdie, ca o meliță bătută pe vreme aședată de o nevestă lată în umeri și țepena în chică.

— Cum adecă... cuvântă Trandafirescu omenilor adunați înaintea primăriei ori a bisericeii... tot noi cei păgubași, cei batjocoriți și nebăgați în sémă?! Noi, sërmanii de noi, lucrăm cu acsste pâlmi bătucite ogórele și dealul, pentru ca să ținem în imbui-bare atâta spuze de strônță négră, trăgênd dela gura noastră și a copiilor nostri bucătore de pâne, căști-gată cu amarnică sudóre; noi facem drumurile, noi dăm feciorii nostri pentru ostășime, noi ținem popii, dascălii și școlile, și pentru tóte aceste nici măcar mulțam; să-ți dîcă cineva! — Ei se desmêrdă în bel-șug și bogăție și neșciind cum să-și facă traiul mai dulce și mai ticit, miri-te numai, că ađ mâne vor cere lapte de pipalacă și brânză de iepure; iar noi, când ne impinge pécatele să mergem cu vre-o trebușórá la curțile lor, nici tu nene, nici tu bade, nici un scaun lângă mésză, — ci trebuie să stai cât colo de dumnea-lui lângă ușe cu pâlăria în mână, fiind că de, e boer, e domn, e bogat; ca și când n'ar fi mâncat și el odată mămăligă, cu brânză decă eră; ca și când n'ar fi mânat și el de napoi boii ori vi-ței pe fața Șiriuței... Apoi să mai răbdăm?... spuneți dumnevóstră, să mai răbdăm? nu ne-au ajuns cuțitul la os și jarul la unghii?! Ba eu ve spun drept, că așa nu mai póte merge; viile ni le-au bătut pétra, holdele ni le-a părjolit seceta, dările sînt mari și grele, averile strâmoșești ne sînt indatorate, domnii ne sug, cum sug lipitóra: ei bine, ce va fi de noi? — Ce va fi?... Dumneșeu me bată, de nu ađi, mâne ajungem la străiți și putem porni și noi spre Banat, cum pornesc Pádurenii, când pe Criș nu au rodit păpușóele!...

După ce termină Ghiță o astfel de introducere, dîsă dintr'o resuflare, tăcea și așteptă să vedă impresia, ce a făcut asupra ascultătorilor sei. Și lucru de sine înțeles, că impresia eră sgduitóre. O furtună de strigăte de indignare resună din sute de piepturi late și voinice, încât zdrăngăneau fereștile primăriei și se stringea ca un purice inima în pieptul notarului; iar drumarii cari trecea de alungul satului spre Arad, țineau în scurt frênele cailor și zimbiau dîcênd:

— Iar s'a mániat Gura satului dela Șiria.

După ce bezegatele se sbiciau, pletele se stro-flocuau în vînt, iar furtuna se mai liniștia, Trandafirescu, mulțumit cu pregătirea făcută, începea a vorbi la obiect:

— Și-apoi cum se póte, ca din atâta fir de ban, ce bânim noi într'un an de țile, ba că 'n dare, ba că 'n cult, ba că 'n lucrul, public să nu se ajungă, ei să trebuiescă a mai și imprumutá, pentru ca pe cât sîntem bătúți de Dumneșeu, să ne bată și mai tare! Eu spun drept, că mie lucrul îmi pute; nu de alta, dar de ce nu ne dau ei și noue sémă despre bani, de ce pórtă mășă în sac, de ce umblă prin dosuri și se feresc de lumina țilei. Arate-ne ei și noue, ce se face cu atâta amar de ban, lase-ne și pe noi a deschide lada cea de fer, mánacă-o ar pustia, că a noastră e și lada și primăria, biserica, școlile și șatul întreg. Și nu mai departe decăt acuma merg la primar și la domnul notar, rugându-l cu frumosul, să ne arate socoțile de pe anul acesta, séu ce dîceți voi și de pe anii trecúți? — ba că bine dîceți, de pe toți anii, de când se vor găsi cărțile, să vedem noi ce s'a făcut cu sudórea noastră, că Dómne amarnică și sângerósă a mai fost!

— Mergem, mergem, toți mergem, raspundeau

intr'un glas partisanii pornind ca un povieu spre cancelaria bietului notar.

Notarul i primia cu zimbetul pe buze și cu frica în sin și se îndreptá spre Trandafirescu dîcêndu-i cu vorbă blăudă:

— Bine, nene Ghiță, de ce te-ai supêrat atăt de tare? De ce nu vii la mine ori și când voești, să-ți arat din fir în pèr ce se face cu fiecare gologan, căz dumneata ești om cuminte și poți judecă, decă i s'au făcut cuiva nedreptate séu ba. — De altmintrelea îmi pare bine că veniți; poftiți de ședeți, care pe unde puteți, că iacă vedeți, sîntem cam sáraci: casa ne e scundă, päreții cam nevărúți, iar scaune n'avem pe ce cumpêrá.

După aceste vorbe mulcomitóre Trandafirescu nu se prea liniștia, ci mai vèrtos, se îndargiá și mai tare și tãind cu pumnul înaintea notarului raspundeá rëstit:

— Așá domnule notar, acuma ne-ai bágá în sin de dragi ce-ți sîntem, iar de altá datá din proști și mocani nu ne slábești, ci mai vèrtos ne scoți afará ca pe niște câni ploeti. Iți mulțumim de cinstea, ce ne-o dai, dar acuma odatá ne iértá, și fá bine, de ne implinesce voia, că decă nu, iacă atâția, câți ne vedi, mergem la dl prefect și pe legea mea, n'are să-ți fie ușor cum îți vom așterne culcușul. Căci șcii dumneata vorba românescă: ulciorul de multe ori merge la fântână până se sparge și dumneata de multe ori ne-ai amărit vieța, de multe ori ai dus cu neindurare vaca cu lapte din mijlocul copiilor nostri, de multe ori ai luat cea din urmă bucătură de pâne dela gurele noastre: noi am tot tăcut, și am inghițit tóte nodurile, dar acum s'a isprăvit; acuma șcii ce domnule notar, tot atâta!...

Ghiță roșiá ca un curcan umflat, vènele la grumaz i se ingroșiau ca degetul și de neastêmpêrat ce eră umblá incóci și incolo pe dinaintea mesei din cancelarie și suflá ca un taur îndargit.

Cam în chipul acesta se începeau tóte campaniile lui Trandafirescu, dar ele nu se slêrșiau decăt la prefectură și judecătórii,

Tóte aceste erau inse lapte cu colac; lucrul cel mare, lupta cea grea și adevêrată eră la alegeri, la acel joc urit, în care se dîce, că ómenii sînt chemáti a-și esprima libera lor voință. La astfel de ócasii Trandafirescu își începea cu sêptémâni înainte neobosita sa activitate; el lăsá ogórele nesemónate, grăul nesecerat și strugurii pradá gliganilor și cât e ția de mare umblá ca un rătăcit din casá în casá, aduná impregiurul seu ómenii înaintea bisericeii, primăriei ori în crucile ulițelor și ca o toconită neobositá însirá câte verđi-uscate, cercáná să convingá lumea despre vrednicia candidaților sei. Și Ghiță isbutia mai totdeuna a căști-gá majoritatea pentru párerile sale. Dar lucru ciudat; de și sátenii îl ascultau cu incredere órbă, totuș nici unul nu voia să șcie de alegerea lui Trandafirescu ênsuș în vreun post de in-credere. Toți simțiau, că Gura satului este bun de a pune satul în picióre, dar nici decum de a-i da în mână chivernisirea intereselor sátești.

Și nu cá dóră Ghiță ar fi pásit vre-odatá cu idei noue ale sale, Dómne fereșce; din contrá, el lucrá pentru ideile mulțimii, șciea inse să alégá tot-deuna pe cea mai seducátóre, pe cea mai aprópe de inimele sátenilor.

Astfel cea mai caracteristicá însușire a lui Ghiță Trandafirescu eră nestatornicia. Nu treceau câteva luni dela alegere și el începea să dușmánescá pe ên-șiși protegiații sei aleși insoțindu-se cu cei din tabêrá contrarâ și ridicând acuse teinice ori nête-meinice contra fostílor sei tovaráși.

Trandafirescu nu șciea inse dușmáni pe nime de mórte. El astáți ridicá cele mai neindurate invi-

nui in contra notarului, popilor ori bieților dascăli, iar peste câteva săptămâni uită cu desevărire ceea ce s'a întâmplat, mergea la popi cu fața senină și zimbătoare, eri i poftiă la casa sa, spre a-i omeni cu un păhar de vin rece colea véra, ori cu o friptură de miel pe la Sângeorgiu. Pentru că Ghiță ținea, ca mai toți sătenii, forțe mult la sine și la cinstea casei saie și doriă să se știe, că hămbarele lui sânt încărcate, iar pivnițele năbușite și că la densus domneșce in toate cele belșug și indestulare; — și dela această făcea abateră numai atunci, când doriă a convinge pe domni despre miseria, la care i-au adus mănăcătorii.

Și ca să pôtă dovedi acestea, cerea de multe ori ajutorul jupănesei minciuni, care nu-i vorbă, i veniă cu drag in ajutor, dar nici cinste mare nu-i făcea obrazului, pentru că vorba veche: cu minciuna prân-deșci, dar de cinat nū mai cizezi. Și această slăbi-ciune a lui Ghiță eră atât de stăpănitore, încat mai pe urmă nu putea deschide gura, fără ca să pună ceva dela densus și s'o incornureze atât de tare, ca să credă și el de jumătate. Dar lasă că și i-a eșit vestea in intréga podgorie, astfel încat decă se spu-nea undeva vre-o minciună incornurată, se dicea că a auđit-o dela Gura satului din Șiria.

(Incheierea va urmă.)

I. T. Mera.

Juvaerul Reginei.

Comedie intr'un act, de Al. Dumas fiul.

Persónele :

Filip V, regele Spaniei.

Luisa de Savoia.

O voce.

Scena se petrece in Spoura, 1708.

Salon stil Louis XIV. bogat. Ferestă la dreapta, ușe in fund candelabre etc.

Scena I.

Filip d'Anjou și *Luisa de Savoia*.

(Doi lachei intră, ducând câte un candelabru, le pun pe mesă și vin de se așed lângă ușe. Filip intră prin fund, ținând pe Luisa de mână și salutând pe signorii ce-l acompaniasă, luându-și congediu dela ei. Costumuri bogate de curte, pentru regele și regina, in vîrstă, primul de 20, cealaltă de 17 ani.)

Filip. Dumneșcu să ve protégă, seniori! (Seniorii es.)

Luisa. (Lăsând mână regelui și făcându-i o reverență.) Ddeu să ve protégă, regele meu!

Filip. Cum? me părăsești?!

Luisa. Da, me duc in etacul meu.

Filip. Póte că nu te simți bine...

Luisa. Cam așa.

Filip. Cum se póte! Dar pe onórea mea, nici odată, nu te-am vedut așa de frumósă... ochi-ți strălucesc ca focul pe obrajii tei rumeni, încat s'ar puté compară cu doue raze de sóre ce se joc in mijlocul florilor.

Luisa. (Suriđend cu puțină ironie.) O! in astă séră ai o vérvă poetică! Se vede că Phoebus ș-a pus in gând să distreze puțin politica cu acordurile sale! A! signiore păstrează-ți necontentit aceste frumóse elanuri, căci aș simți o mare plăcere să ascult așa galante soneturi, decă n'aș suferi ađi de o umóre tristă și forțe supărăciósă... Sânt hotărítă să nu me amusez deloc in astă séră... Bună séra, deci...

Filip. (Intinđend mână.) Mână dtale.

Luisa. Iat-o.

Filip. Brațul dtale. (Luisa îl dá.)

Luisa. Ce mai vrei încă, — spune?

Filip. Nu voi să te ved părăsindu-me nici bolnavă, nici supărată, și voi să cunosc cauza reului, pentru ca să-l pot șterge așa, încat să nu mai rămăie nici o umbră...

Luisa. Ce spui? Te ved că vorbești, sire, ca un adevérat amant! Ori ce școlar, ori ce cântăreț de serenade, fie din Salamanca, séu vie din Granada, cu guitarea lui in mână, mornăind pe sub balcóne, nu ar fi in stare să-și illustreze cântecul cu niște astfel de priviri. Când imi vorbești astfel, monseniore, me faci să me indoiesc că sânt femeia dtale!

Filip. (Ținend mână Luisei sub braț.) Dar pentru ce un bărbat să n'aibă dreptul ca să vorbească așa după cum simte? când el simte cum trebuie să simtă. Îi refusă lui cerul ceia ce dá altora? Séu ca, atunci când am pus coróna pe fruntea mea, a trebuit să renunț deodată la tinereță, ilusiuni, tot ce posedam, până și la speranță? Nu cumva corona mi-a inălbit pèrul, mi a făcut sufletul inacceptibil privirilor tale, dómná? — Nu întrebai mai adineórea chiar, pentru ce inima mea se esaltéză și devine poetică? Când vine véra, intrébă dumbrăvile, pentru ce se umplu de cuiburi și de cântece? Intrébă lacul albastru, pentru ce, când aurora se iveșce, își coloréză azurul seu cu raze purpurii? Dar, ț-o mai spun încă odată, nu me mai intrebă de ce sânt fericit, nebun de plăcere, atunci când te ved dinaintea ochilor mei? Ce vrei să-ți mai spun, regina mea? Sântem insurați abiă de doue luni. Nu pot să te privesc in liniște decăt o clipelă in fiecare séră... Ochii tei negri, pèrul blond, tótă ființa ta, imi inspiră un estaz suprem; sânt tiner... e nópte... totul se odihneșce, — și te iubesc!

Luisa. (Retrăgendu-se dela brațul regelui, privindu-l.) Cred in toate cele ce-mi spui, — și totuș pun un remășag...

Filip. (Riđend.) Ce anume?

Luisa. Ghicesci, de vreme ce-ai suris!

Filip. Ț-o mărturisesc că nu ghicesc de loc.

Luisa. Me iubesci, după cum ăci, — nu-i așa?

Filip. La nebulie!

Luisa. Ei bine, te voi crede numai, când imi vei pune la gât acel frumos coliet ce mi l'ai promis.

Filip. Care coliet?

Luisa. Aduți aminte bine!

Filip. Dar ț-o jur, că nici odată nu ț-am promis o astfel de podóbă.

Luisa. Monseniore, când bărbatul este așa de amoresat cum pari a fi dtă, el promite tot ce doreșce femeia lui!

Filip. Acel coliet de brilante!... dar mi-i cu neputință să-l cumpèr... eu nu posed banii de cari dispun toți regii, — și interesele cele mai mari se opun la astă cumpărătoare!

Luisa. (Pufnind.) Veđi bine că eram in drept să pun rămășag că-mi vei refusă ori-ce ț-oi cere. Și pentru ce m'am mai măritat atunci?... Ar fi făcut mai bine tatăl meu să me lese vieța intrégă in Savoia. E forțe drept că nu eram decăt ducesă acolo, dar cel puțin eram cu totul altfel privită și ingri-gită! Mi s'a spus că tronul și soțul ce mi se oferă va face casei nóstre cea mai mare onóre, aliând o cu Franța. Mi s'a spus de asemenea că o să fiu mult iubită... Am plecat cu sufletul legănat de visuri și speranțe, am dat bărbatului meu din primul moment chiar inima ce numai o amantă póte da amantului seu... m'am măritat, cu alte cuvinte, cu tótă inima mea, și nu numai dintr'un simplu interes. — Și acum

când vin într-o zi... tocmai pe când soțul meu vorbește de amor, când vin să-i cer un juvaer, ce ar pute slugi drept dovadă acestui sfânt amor, amoresatul se preface de odată într'un econom înțelept, îmi spune că nu are bani, și, fără a se tulbură de loc, la cea întei dorință a mea, îmi răspunde cu un refus! — Iată dar ce va să zică a fi cineva regină a Spaniei!..

Filip. Dar ascultă-me și pe mine, Luisă.

Luisa. Insoțesc pe regele până la consiliu. Séra, el revine acasă ostentit; de multe ori e posomorit și mai nici odată vesel. Sînt silită să împărțesc cu densul aceste tristețe gróznice ce de obicei regii vorbesc ministrilor lor... Aud vorbindu-se numai de resbóe, de biruri, de legi! — la vârsta mea de 17 ani... și, când, din întemplantare, doresc un lucrîșor... un coliet... adică ceva prea trebuincios vieții, regele Filip al V-lea îmi răspunde că... nu are bani! Dar cine a redus statul dtale la o așa sărăcie, încât un rege să nu pótă luá trei sute de mii de franci pe cari îi cere giuvaerghiul!

Filip. Imi dai voie să zic și eu un cuvânt séu doue?

Luisa. Te ascult!

Filip. Dar vei ascultá cu sânge rece?

Luisa. (Cu acríme.) Tocmai.

Filip. Va trebui dar să înțelegi, fără indoieleá, — că cineva nu póte veni să se așede pe un tron străin, cum ar merge de pildă, la căminul tatălui seu! Și, pe timpul de față corona este fórte scumpă. Decă eu n'aș fi decăt un șef de revoluțiuni, ca dl Cromwell, cu o armată de 10,000 de partisani, cu drapele, tunuri, foc și fum, aș pute sări peste ori ce piedică, și când aș fi sigur c'am escaladat până la cel din urmă zid, când n'aș mai avea nevoie de ómenii cari me susțin, aș puté da cu piciorul în scară și în cei ce o țin. Ș-apoi, nefînd rege decăt prin puterea armată, aș puté ușor să suprim tóte hărăzirile predecesorului meu. — Dar eu, rege aprópe legitim, eu nu pot cu tótă dorința ce am să fîu avar fără să comit o crimă. Venind aici, am găsit pe tot lungul drumului meu, amici devotați cari mi-au intins mîna, și cari, aliându-se la drapelul părinților mei, mi-au dovedit în de ajuns căt prețuește niște amicitii sincere ca ale lor. Deci, când cineva a putut găsi, precum am găsit eu, un popor ascultător și supus regelui seu, trebuie să șocie a respłáfi niște devotamente așa de frumóse... Toți regii sînt înșelați de iubirea supușilor lor, și eu sînt atáta de iubit, încát tóte lățile mele s'au desertat.

Luisa. Ce-i dreptul, monseniore, nu póte cineva discutá în amor mai rezonabil decăt dta! — Totuș, dec' aș fi ceva mai gelósă, póte ca regina, séu mai ales ca soție, aș puté să găsesc alte pricinii ce te fac să me refuzi, — inse îmi place mai bine a crede, tóte câte mi le spui, — și credința mántue totul! — Dă devotamentului tótă recompensa cuvenită! Fiecare posedá un tesaur al seu pe care-l cheltuește séu îl păstrează; eu am pe al meu, și nu voi să-ți mai cer nimic, căci nu știu de loc, cu ce-aș puté să-ți plătesc cererea mea. Nópte bună, monseniore...

Filip. Nópte bună, dar, dómna!

Luisa. (Aparte, retrăgendu-se.) Tóte aceste trebuie să acopere vre-un mister femeiesc... dar, ori căt s'ar ingrigi el să mi-l ascundă, îl voi aflá, și încá căt mai curénd! (Ese la stânga.)

Scena II.

Filip. singur.

Se duce mániósă! A incuiat și ușa. O! în astfel de discuțiuni, femeia este în totdeuna cea mai puter-

nică. Ea are dreptul celui slab, și când bărbatui seu voește să-i vorbescă de amor, ea îi trîntește zeverul în față! Haide! Iată-me singur! și singur, încá, la un asemenea cias! Fiecare om, în astfel de momente, iluminează locuința sa cu o amintire, cu o speranță séu o realitate și-și recorește inima în seninul acelor seri, cari escitând vieța, se fac complicitii divini ai amorului ce cedeză. Regina mea inse nu voește să se unescă la o asemenea fericire! Fie! dar va sosi odată și ziua resbunării mele!.. (Forlețînd hárții, cu umor.) A! îți place să me silești, fără pic de milă, să me ocup nóptea de lucrările publice! A! dta îți prețuești amorul pe valórea unui colier, fără să acordi nimic!.. Am să-mi resbun!.. Când, și cum, nu știu! Dar, ori căt aș fi de rege, pot să găsesc încá mijlocul de a pedepsi capriciurile conjugale și dorințele dtale nepotrivate! Până atunci, trebuie să intru în cabinetul meu. (După puțină esitare, ese.)

Scena III.

Luisa. singură. (Revenind și creșdend că regele e încá acolo. Ține un cofret în mână.)

Am aflat marele dtale mister, sire! — Vei bine voi a-mi spune ce e în acéstă cutie? (Vede că e singură.) Cum? a intrat în cabinetul lui! (Mergend la ușa lui.) Am să-l chem... (Oprindu-se.) Nu! nu! n'o să-i dau plăcerea să vedă că m'am intors, pentru ca să nu credă cu totul altceva în locul resbunării ce caut. Acéstă cutie e fórte tare și nu pot cu nici un chip să aflu ce taine conține! O Dómne! aș garantá că e plină de scrisori dela femeii, scrisori trădátore, infame! Și tóte cheile mele nu ajut nimic, — nu se potrivește nici una! Nu! ah! ce ultragiu! Ce? să schingiuească cineva astfel pe o femeie!? (Lovind cu piciorul.) Turbez! să nu pot să deschid cutia acésta, — cu tóte că aud sunând în ea o sumă de hárții ce par aș bate joc de mine. E ceva ingrozitor! (Mergend la ușa regelui.) Sire! sire! eu sînt, voi să-ți spun ceva! (Sgudue ușa regelui.)

(Va urmá.)

N. A. Bogdan.

Intoleranța naște zizania; prudența ține echilibrul bunei înțelegeri.

*

Căud e trupul sdruncinat, spiritul suferă.

*

Decă omul totdeuna și-ar da sémă de cele ce face, nici odată organismul lui nu s'ar tulburá.

*

Ómenii sînt ca copiii: ei strivesc gândacii fugind de bondari.

*

Societatea este un cântăreț în al cărui glas fálșeturile remán neînțelese de laici.

*

În procese sofismele sînt o rețea, în care totdeuna nevinovatul cade.

*

Decă n'ai tort, n'ai ce țese.

*

Mijlócele scuză scopul atunci când omul fără ele nu póte esista.

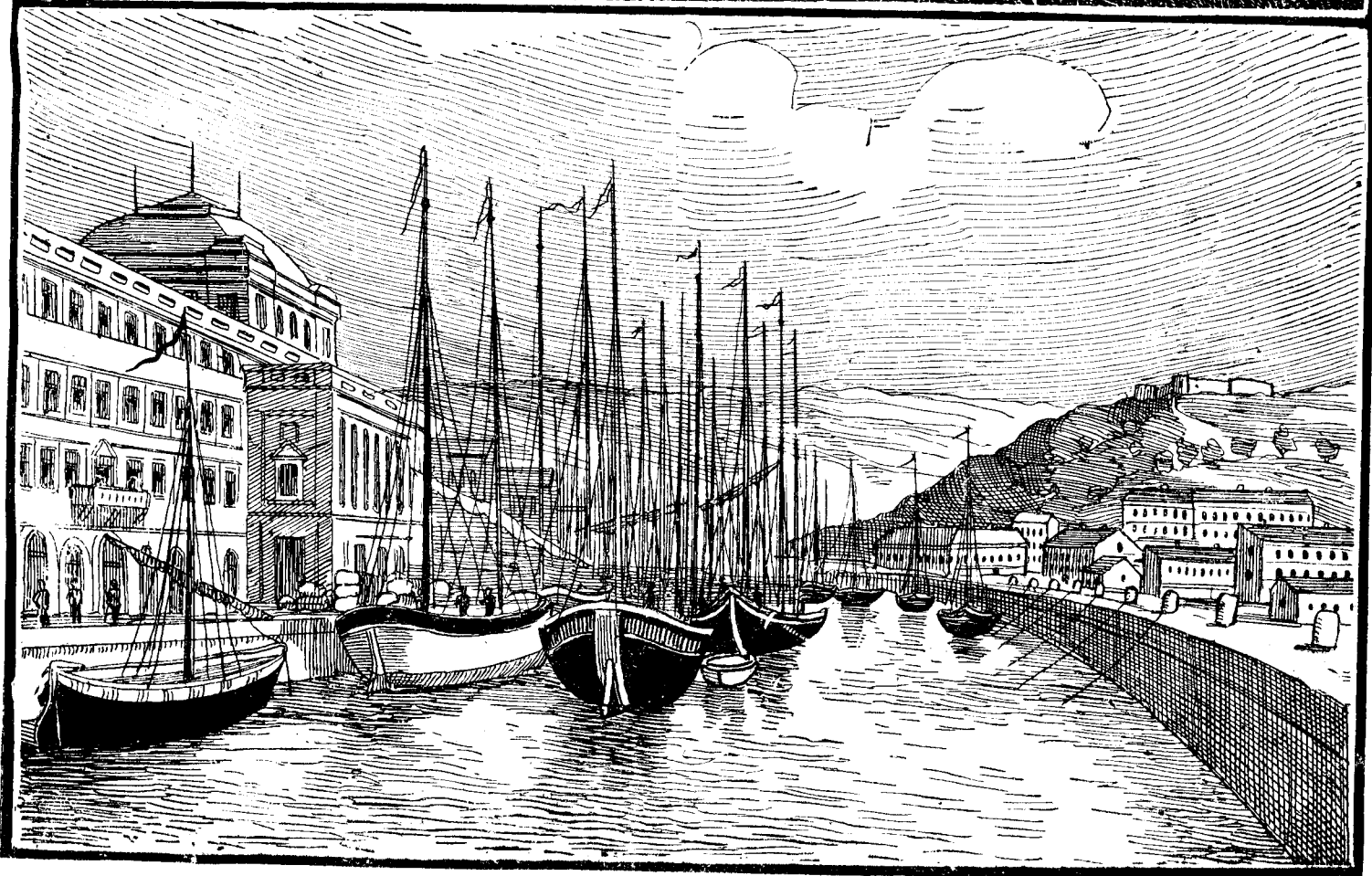
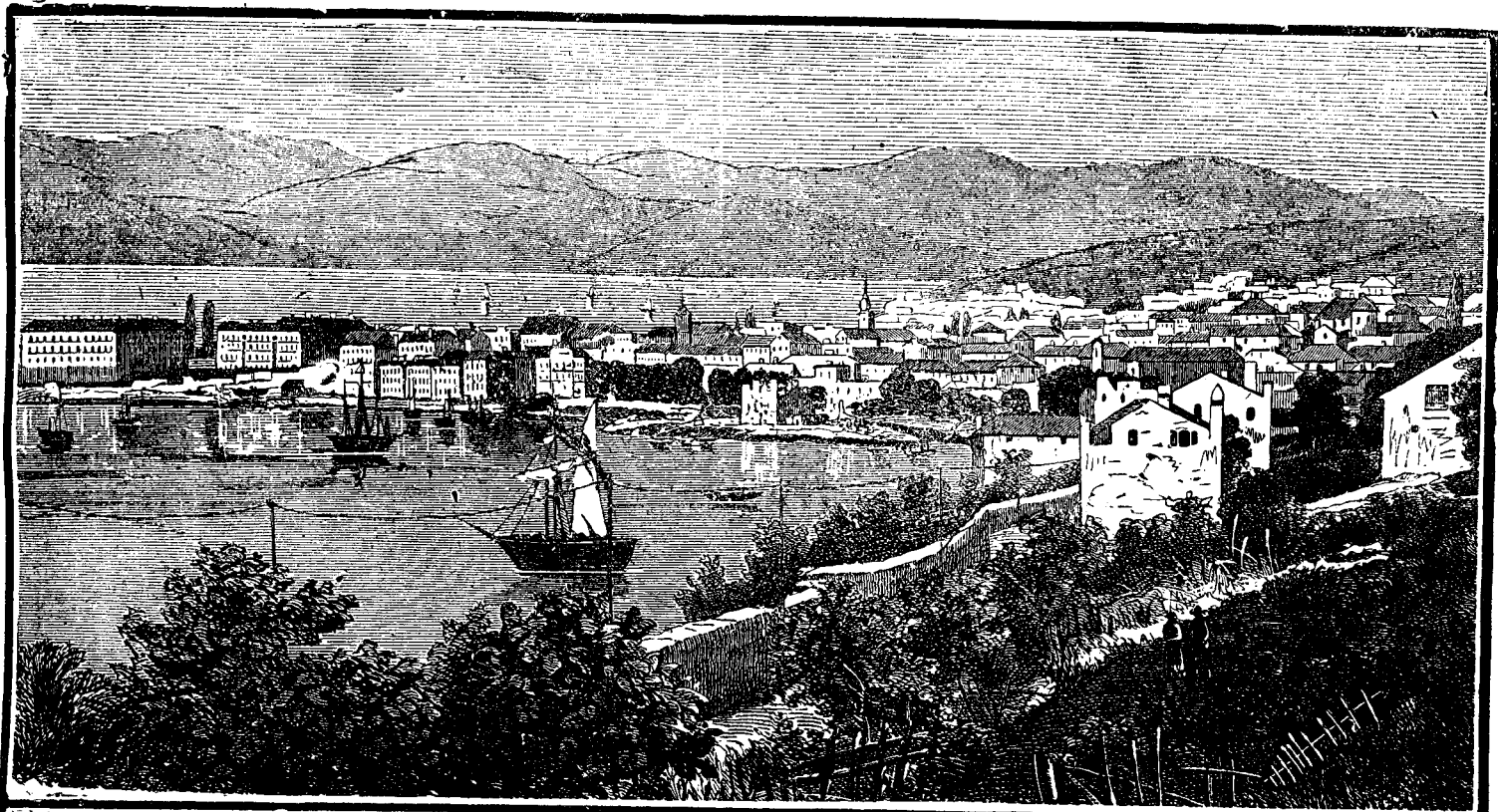
*

Calitățile de multe ori întunecă frumuseța.

*

Cu biblioteca prea ingrigită a rareori stai la vorbă cu autorii.

Cornelia Emilian.

F I U M E.

Sufixele *esti* și *iste* în numele de localități românești.

(Incheiere.)

Ađi Buch nemțește, în vechime: Buah, Buoch s'a numit și curtea, îngrăditura, unde s'au ținut vacile, boii; — în gălica: bocha, buchă, buka, din bu=bou, vacă, — cha, ka, kae, kae, kau, ch, och grecește Oikos, nemțește Hecke Haag, — fr. quai, ocol, încungiuură, îngrăditură. Mai multe nume de localități și-au luat numele dela astfel de ocol, curte pentru vite, astfel: Bucheau, în vechime Buchovia în Saxonia de sus. — Astfel de ocole pentru vite, adeca boi și vaci la Latini s'au numit vacaria. — Celtice beo, nemț. vieh, rom. vită; — aci vedem, că be e=vi; în vită și vieh (h din ca) vi e bu, ca în va(ca), iară ta din vită e da-ta om și ființă.

Décă din greceștile bokos, boukos, boukaios lăsam afară os, aios, ce însemnă om, — și punem aire, altă formă pentru înțelesul om, atunci avem: bok-aire, bouk-aire; asemenea decâtă cătră celticul: bwch, buwch punem aire, — atunci avem numele poporului Buch-arii, — avem cuvântul: vac-ariu, și numele personal: Buc-ur, ce însemnă dară: vac-ariu, bo-ariu. Acest ur se află în numele: Ung-ur, identic cu ar, la nemți: Ung-ar, — la noi în toate cuvintele e ariu, p. e. olariu, plugariu, pécurariu etc. și e reu scris fără iu.

Și în România se află numiri de localități dela vacă, vacariu, — Vacarești sunt 8, Vacărăscă 2, Vacarescu 1, Văcărie 2, Vacești 2.

Să revenim la numirea București. În România se află localitățile: Buc sat în jud. Ialomița; Bucura, — Bucurésca, Bucuróie, Bucuróssa și Bucur măgură în jud. Mehedinți; iară București se află 1) capitala, 2) locuință izolată în jud. Fălcui, 3) localitate în jud. Brăila, 4) lângă Erculești în jud. Râmnicul Sărat și a 5) București, ung. Bukuresd în comit. Uniadórei și precum anume am șciricit, zace pe deal, pe înălțime.

La fundarea tuturor acestor localități nu a putut fi câte un Bucur séu Bucurescu, ca cu ómenii sei să le înființeze.

Bac, bec, bic, boc, buc, așa bag și celelalte forme însemnă: deal, munte, nalt, dar deosebi deal ce nu are vârf, ci e cu spate. — În limba gălică buach însemnă ce nemțește: Buck, Buckel, fr. bosse, gibbositu, cocoș, cucuiătură în spate, — de aci Buckelochs, boul bison, cu buach spate innalt; buachan, diminutiv, buachar augmentativ; dar așa an și intors: na, precum ar și intors: ra însemnă și loc. În formele: Bucura, Bucuróssa, Bucuróie, Bucuróssa, ur póte însemnă așa nalt, precum loc, — dar în Bucur, ce e măgură, buc e deal, ur e nalt.

Bacensis Silva (pădurea bacensa) între Cheruși și Suevi, din bach=buach=buagh, nemț. Bergrücken, spate de deal, reafiat în Melibocus munte la Ptolomeus, ađi Brocken, din mael deal, și buach spate, deci spate de deal. După acesta formă sunt: Ceribuc schit în jud. Némț, — Clabuc munte în jud. Putna, din cal (deal, de unde lat. cul-men, rom. col-nic etc.) buc=buach, spate. Clabucel sunt 4 munți în jud. Vâlcea, mușcel, Argeș și Prahova; Ciocabóca sat în jud. Vaslui, — Dălbóca sat în jud. Muscel.

Buchara séu Bukhara o țără în partea nordică dela Paropamisus, de unde munții se scobor în dealuri spătóse adecă: cu spate; din buabh spate de deal și ire țără, nemț. Bergrückenland.

Buck deal lângă Rhin în Argau, din buach, spate. Dar sunt destule exemple din țeri străine. — Băcău (dice Frunțescu) în nordvestul României e județ fórte muntos, pentru ce și marca lui e a stâncă. — Baghiu

(pentru că e trece în g) munte în jud. Mehedinți; Balhane (pentru ca c și g trec în h) munte în jud. Prahova, Bacén movilă în jud. Mehedinți (bac și diminutivul an, en); Bechet deal în jud. Mehedinți; Begleci movilă în jud. Romanati (le=la loc, beg deal, ori nalt) Bicz munte în jud. Némț; (az — ais, aith, nalt.) Și fiind că b trece în v, ca de exemplu: Vacar munte în jud. Mehedinți. — Nici măgura Bucur nu are nimic comun cu numele personal Bucur, nici Vacar muntele, cu vacariul, în ambele e: bac=deal, munte, deosebi cu spate, și ar, mare, nalt.

În Bucuresci se află un fel de movilă, și mai bine, un spate de deal, pe care e zidită mitropolia, camera și altele. Aci a trebuit să se fie făcut aședarea locuitorilor dela început, — aci și impregiur, — firește cu fórte mulți seculi mai înainte de a se zidi mitropolia.

Forma originală a putut fi: Bacra, Bacara, — din bac deal, spate de deal, și ra, loc; — séu măcar și Bucura și s'a adaus: iste respective esti, ce însemnă casă, locuință, loc de aședământ, și mai târziu sat, oraș; deci București însemnă: locuință la séu pe spate de deal, pe loc nalt.

Dr. At. M. Marienescu.

Doine și hore din Maramureș.

Su mândrucă me uitai
Printr'o oglindă de plai,
Să te vęd ce minte ai?
Tu atăta minte ai,
Cât un prunc de șapte ai,
Tu atăta minte porți,
Ca un prunc de șapte nopți.
— Hei tu, mândrulușu-mea,
Deie-ți fie Dumneșeu.
Cu femeia cea dintăie
Tu să ai o coconiță,
Să-ți pórtie apă 'n temniță;
Cu cea de a doua óră,
Rupă-ți-se ruda 'n steag.
În cinci ani să fii beteag,
Și să aibi un coconuș,
Să te pórtie în căruș.
În căruș cu patru róte,
Pela téguri pela tóte,
Pe ulița creștinésca
Ómenii te miluésca,
Că și eu te-oi milui
Cu o cogiă de mălai,
Făcută de noue ai;
Nici aceea nu ț-oi da,
Până nu te-oi întrebă,
Dragă ț-am fost eu cândva?

Seracile fetele,
Reu le merg lor trebile;
De au doue trei noroc,
Celelalte merg în foc;
De au doue trei tignelă,
Celelalte merg în pară.

Urítu unde se lasă,
Nu mai lasă traiu în casă;
Urítu unde se pune,
Nu mai face traiuri bune

Diletantism.

Am sub ochi doue broșuri, cari au aerul unor domnișore simple, modeste, dar foarte simpatice. Ele se numesc: Monologuri in versuri, de Nicolae Țincu; și »Icône« de Dumitru Teleor. Le veți zări epuse la vitrinile librărilor, timide și dragălașe, printre mulțimea de cărți franceze mândre și impunătoare.

După ce am sfârșit să le citesc, mi-aduc aminte că in Paris s'a deschis de curând o expozițiune artistică cu totul originală. Ea prezintă publicului o colecțiune de tablouri in creion, executate de cei mai ilustri scriitori ai Franței. Acésta, s'ar puté numi o pictură intimă, o siestă a gândurilor, o distracție ușoră a câtorva ore de odihnă și indolență a spiritului.

Se vede printre aceste tablouri, de esemplu, capul lui Hugues le Roux pe o farfurie, de Jules Lemaitre; un decor din piesa »La Haine«, de Victorien Sardou; spirituala Gyp va schiță pe Geroges Ohnet făcând o declarație de iubire Limbei Franceze; alături vei întelni portretul lui Baudelaire creionat de el însuș; mai departe vei vedé pe Jules de Goncourt in cabinetul seu, făcut de fratele seu Edmond.

Astfel: producțiunile acestea de diletanți atrag publicul in mrejele unui farmec, care fără a-l uimi, îl încântă.

Se dă cuvântului diletantism felurite înțelesuri. Din tóte vom alege pe cel care ni-l infățiședă sub înțelesul cel mai distins. Vom pricepe atunci prin diletantism acea indeletnicire ușoră și nepretențioasă in lucrări de artă séu literatură, din care diletantul savurează o plăcere personală și căruia îi este indiferent decă ea póte séu nu fi comunicabilă și altora. Un adevérat diletant nu va avea nici odată orgoliul și vanitatea de a se desfătă de succesul operilor sale. Este ceva sincer, cinstit și modest in acest diletantism, atunci când remâne in marginile intelectuale care îi păstrează sensul lui bun. Diletanții adese-ori sânt ómeni de talent. Póte că nu vor fi creatori mari, temperamente puternice; dar vor fi totd'auna scriitori de gust, plăcuți, simpatici.

Țiu minte un cuvânt ce cuprinde mult adevér intr'énsul. El spune că »a citi este o artă tot atât de grea ca și a scrie.«

Un bun cititor are un spirit fin, pénétrător, o pricepere largă, o sensibilitate delicată și, une-ori, o judecată critică seriosă. Diletanții, in general, sânt cei mai distinși cititori.

Monologurile in versuri ale dlui Nicolae Țincu sânt făcute după șase poeți francezi, Aceea ce te impresionedă in bine, dela prima resfoire a cărței, este gustul ce l'a călăuzit in alegerea bucăților. Voiți o poemă lirică fină, spirituală, umbrită de un scepticism dulce? Citiți: Ninonei (după Alfred de Musset); voiți povestea unui biet soldat adăpostit și îngrițit de o mamă bătrână, care are și ea un fiu în óste? Citiți: Gazda bună (după Déroulède); v'ar plăcé o furtună casnică terminându-se cu un senin de iertare și dragoste induiosătoare? Veți găsi: Rochița (după Eugéne Manuel); aveți poftă, in sfârșit, să faceți puțin haz de întéplarea ridiculă și nenorocită a unui cavalier de salóne? Pune-ți pe cineva (care ar avea talentul lui Manolescu) să ve reciteze: Clacul (după Dancourt.)

Conținutul întreg al cărței este întocmit din deuce monológe. Mulți se mărginesc a le socoti niște sim-

ple traduceri. Dar traducerea are și ea câte-o dată un înțeles deosebit. Și nu trebuie să mire pe nimeni decă voi afirmă că un traducător póte fi un maestru. Traducerea piesei »Sacotala«, făcută de amicul meu G. Coșbuc, prețuesce cât o lucrare originală de multă valóre. O traducere bună relevedă doue mari calități intelectuale: cunoșcintă profundă a limbei din care se traduce și mánuirea ageră a limbei in care se traduce. Pe lângă acésta se mai adaogă și puterea enormă de a șei să păstrezi neștirbit fondul originalului.

Decă înțelegem astfel traducerile, atunci Monológele sânt lucrări cari merită atențiune și laudă. Intélneșci une-ori intr'énsele versuri greóie, al căror ritm nu curge armonios, séu rime ce sânt mai mult asonante; dar ele sânt așa de rari că dispar in armonia deplină a celorlalte versuri.

Ademenit de farmecul diletantismului pare a fi și talentul novelist Dumitru Teleor. Cunoscut indestul prin schițele lui proză, ce sânt adese-oi niște poeme care ar fi încântat pe marele Turghienef, el ne surprinde astăzi cu un mic volum de versuri pe care le-a intitulat: »Icône.« In ele se vede limpede că nu e decát un joc de diletant, așa dice mai bine un fel de prudentă ingeniosă de a nu monotonizá genul seu de nuvele. In adevér, genul ușor și subtil in care Teleor își scrie nuvelele este foarte plăcut, plin de efect, dar care se epuiseză repede. Acest gen continuat prea mult devine monoton; el trebuie oprit la timp pentru a remâne totd'auna unic in felul seu.

Autorul »Icónelor« a intrerupt șirul nuvelor, și ne dă in loc o culegere de câteva poesii ce au un farmec original. In aceste poesii se întrevece tot Teleor novelistul, așa cum îl șcim: spiritual, gentil, și câte odată, surprinđându-ne cu o rară finețe de impresionist.

Cele mai alese bucăți din acésta culegere mi se par următoarele: Idilă, Subt umbrar, Mititica, Un confrate și Véndătorul de gazete. Acésta din urmă, — cu câteva reserve făcute asupra formei, — este un mic cap de operă. Subiectul acesta: un nenorocit proletar, eșit de curând din Mărcuța, caută de lucru ca să-și câștige o pâne. Inchipuți-vi-l: »slab, galben, bătrán, cu ochi sélbatici, cu aer de bandit, c'un zimbet rece, straniu.« Intră in redacția unui diar cerénd să i se dea câteva foi spre a le vinde. I se dá. Când i se cere banii, tăcu: îi máncase. Gazetarii îl deteră pe ușe afară. El:

... ese, făr' să șcie ce face, ce-o să facă,...

Și intr'un gang, cămașa murdară își desbracă,

P'o mână o intinde, — îi revine bărbăția,

Pe ulițe alérgă strigénd: »Democrația!«

Povestea acestui nebun este povestea unei lumi întregi de nenorociți!

Printre poemele sociale ce s'au scris in româneșce, »Véndătorul de gazete« este de-o însemnătate remarcabilă.

Constat cu părere de reu că adese-ori Teleor negligedă versul până la o incorectitudine prosaică. Și, lucru curios, efectul acesta provine numai din... lipsă de voință.

Iată câteva din impresiile ce mi-au cauzat aceste doue cărți, apărute de curénd. In sterilitatea tristă a literaturii noastre contemporane, ele imi par că au nu șciu ce aer sfios, sceptic, dar simpatie, — ca și autorii lor.

Traian Demetrescu.

Intre mórte și viéță lumea este o luminare între doi copii răsfațați: unul o stinge, ca să o aprindă celalalt.

Academia Română.

— 1866—1891. —

Raport asupra activității Academiei Române, cu ocaziunea serbării de XXV ani a existenței sale, la 1/13 apr. 1891, de D. A. STURDZA, secretar general.

VI.

Premii.

Pre lângă lucrările produse prin activitatea internă a Academiei, adevărată esecutate de membrii sei din propria lor inițiativă s'au după speciale însărcinări, cum s'au memoriele și notițele științifice cari compun 20 de volume din Analele noastre, elaborarea Dicționarului, publicarea Operelor lui Cantemir și ale lui Miron Costin, publicarea celor șese volume de vechi tectse ale limbei române; pre lângă toate acestea Academia a remunerat prin premii alte publicațiuni și lucrări tractând despre subiecte cari au fost indicate și puse la concurs prin decisiunile ei.

In anii dela 1868 la 1890 s'au acordat 9 premii in sumă de lei 41,005 autorilor a noue lucrări, prezentate la concursuri asupra anume subiecte; alte 19 premii in sumă de lei 96,000 s'au acordat autorilor a 19 publicațiuni prezentate la concursurile anuale pentru cele mai bune cărți tipărite.

De mai multe ori Academia s'a aflat in pozițiunea neplăcută de a nu pute acordă unele din premiile sale, s'au din lipsa completă de concurenți s'au pentru că lucrările prezentate nu s'au părut indestul de satisfăcătoare. In aceste casuri valoarea premiilor neacordate s'au adaus la fondurile cărora ele aparțin spre a se mări in acest mod puțința de a se da in viitor recompense tot mai multe la acei cari prin lucrări de valoare vor contribui a răspândi cultura între Români.

Mulțămită patrioticelor porniri a unor Români iubitori de cultura n'amelui lor, mulțămită d'arniciei statului român, premiile de cari dispune Academia se inmulțesc din an in an prin fundațiuni și donațiuni anume destinate pentru a recompensă activitatea literară și științifică și a se da astfel un pr'ent din ce in ce mai mare dezvoltării culturai naționale.

VII.

Misiuni.

Misiunile de cercetări și explorări s'au pretutindenii unul din cele mai insemnate mijloce de dezvoltare științifică.

Ele inlesnesc adunarea de noue cunoștințe, de noue materiale pentru a rev'ersă asupra activității bărbatilor inv'etați lumini mai mari și mai vii, pentru a completă lucrări cunoscute, pentru a lărgi și rectifică cercul cunoștințelor dobândite.

Mijlocele de cari a dispus și dispune Academia noastră nu i-au permis a intrebuintă acest mijloc de cercetări științifice decât in mod foarte restrins.

D'abia i-a fost cu puțință a organiză doue misiuni și câteva însărcinări de o însemnătate mai mică. Resultatele bogate obținute prin aceste misiuni și însărcinări s'au încă o dov'edă pipăită despre marea lor utilitate.

La 1877 s'a trimis in Rusia o misiune cu care a fost însărcinat dl Gr. G. Tocilescu. Scopul acestei misiuni eră de a cercetă prin bibliotecile și arhivele din Moseva și St. Petersburg manuscriptele operelor necunoscute ale lui Dimitrie Cantemir remase pe acolo după m'orțea sa; de a colaționă cu originalele tectsul unor scrieri deja publicate ale aceluiaș mare scriitor; de a procură documente biografice

asupra ilustrului, eruditului și nenorocitului voevod al Moldovei, care a fost silit a-și petrece ultimii ani ai vieții sale printre străini și a muri departe de pământul Moldovei lui.

Cercetările dlui Tocilescu au fost r'espălitate cu cel mai deplin succes. Dsa a descoperit un numer insemnat de manuscripte autografe ale lui Cantemir, cuprinđend scrieri cu totul necunoscute până atunci și documente prețioșe despre viața lui in Rusia. O parte din aceste descoperiri au fost publicate in Operele lui Cantemir editate de Academie.

In anul următor 1878 o nouă misiune a fost incredințată dlui Nic. Densușianu. Scopul eră de a cercetă in arhivele și bibliotecile Transilvaniei și ale Ungariei documentele privitoare la revoluțiunea lui Horia din 1784. Resultatele acestei misiuni a fost asemenea foarte mulțămitoare. S'a descoperit un insemnat numer de documente de mare însemnătate pentru istoria acelei celebre revoluțiuni, documente cu ajutorul cărora dl Densușianu a compus frumoșă a scriere, a cărui valoare Academia a avut plăcerea a o recunoșce acordându-i unul din premiile anuale.

Un insemnat numer de informațiuni de cel mai mare preț a fost asemenea adunate de dl Densușianu in cercetările sale, prin Oradea-mare, Cluș și aiurea, mai ales asupra marei mișcări istorice și filologice din Transilvania și Ungaria la sf'ersitul secolului trecut și la inceputul celui present, mișcare care a contribuit in cel mai inalt grad la deșteptarea conștiinței romanității noastre.

Asemenea r'ode imbelșugate au adus și însărcinările cari s'au dat in câteva r'enduri venerabilului nostru coleg dl G. Barițiu de a adună de prin colecțiunile Transilvaniei documente și alte informațiuni istorice privitoare la Români. Nu numai că dsa a imbogătit colecțiunile Academiei noastre, dar din cercetările sale a eșit insemnata sa lucrare intitulată *Părți aale din Istoria Transilvaniei pe doue sute de ani in urmă*, in doue volume.

Tot astfel Academia a avut a se felicita și de resultatele obținute prin cercetările dlui Cecchetti și Soranzo in Veneția, ale dlui Odhner la Stockholm, ale dlui I. Bianu in Rusia și Polonia.

VIII.

Biblioteca.

Inșăși natura lucrărilor printre cari s'a inființat Academia Română cerea ca indată, dela inceputul activității sale, să-și formeze o bibliotecă pentru a inlesni atât activitatea propriilor sei membri cât și altor persoane studioșe. Biblioteca Academiei s'a dezvoltat și a crescut in proporțiune cu creșcerea și intinderea activității sale.

In înt'ei 10 ani ea s'a dezvoltat incet și eră formată mai ales din publicațiuni filologice.

Din an in an inse biblioteca noastră a crescut tot mai repede, parte prin cumpărări, dar mai ales prin donațiuni. Câteva biblioteci particulare intregi și de cea mai mare valoare au fost adaoșe la biblioteca Academiei. Intre acestea trebuie amintite mai cu ose-bire acea a reposatului nostru coleg A. Papiu-Ilarian (1934 volume) și acea a dlui D. C. Sturdza-Scheianul (7431 volume), cari am'endoue impreună cuprind între altele colecțiunea apr'ope completă de toate publicațiunile vechi române și străine privitoare la istoria noastră națională. Aceste doue biblioteci au fost completate prin cea lăsată Academiei de cunoscutul filoromân Ubicini. Pre lângă acestea s'au mai adaoș intregi bibliotecile lășate Academiei prin testamente de repoașii archimandrit Ghenadie Popescu (1214 volume), C. Hepites dela Brăila și Boleslas Hizdeu dela Viena;

cea dintei bogată în publicațiuni teologice și pedagogice, a doua în vechi publicațiuni de medicină și chimie, a treia cuprindând o frumoasă colecțiune de vechi publicațiuni de botanică. De asemenea biblioteca repositului călugăr Nifon Bălășescu (2570 volume) remasă la mănăstirea Căldărușani a fost și ea dăruită de guvern Academiei.

Darurile și mai ales schimburile de publicațiuni cu alte Academii și societăți științifice se sue la 2000 volume aproape în fiecare an; iar legea dela 13 aprilie 1885, prin care se obligă tipografiile din țară a ne trimite câte 3 exemplare din toate lucrările executate de ele, ne permite a forma o bibliotecă românească completă.

La 1871 o comisiune specială a constatat că biblioteca se compune din 249 opere în 441 volume, dintre cari 302 volume dăruite și 139 cumpărate. La 1877 biblioteca cuprindea 3,423 volume. Astăzi biblioteca Academiei posedă 40,436 volume, dintre cari 33,437 dăruite, 6,255 cumpărate.

Pre lângă colecțiunea cărților tipărite, biblioteca Academiei mai posedă încă:

- a) colecțiunea de manuscrise,
- b) „ de documente,
- c) „ de charte geografice, stampe și portrete,
- d) „ de monede vechi românești.

Aceste colecțiuni, de cea mai mare însemnată pentru studiile istoriei naționale, s'au format mai ales în ultimii 12 ani, mai mult prin donațiuni.

Colecțiunea de manuscrise este formată mai cu seamă de manuscrise românești sau slavone scrise în țările române; intr'ânsa se află, pe lângă un însemnat număr de volume de cuprins religioasă, o bogată serie de texte ale vechilor noastre cronice. Numărul total al volumelor, sporit mai ales dela 1879 încôce, este de peste 900.

Colecțiunea de documente numeră astăzi peste 20,000 bucăți, acte oficiale, publice și private din secolii XV—XIX. Aproape toate documentele din colecțiunea această sunt până acuma nepublicate; ele sunt un tezaur neprețuit pentru tot felul de studii istorice: diplomatica, paleografia, sigilografia română pot toate să fie studiate din bogata colecțiune de documente a Academiei.

Colecțiunea de charte, de stampe și portrete vechi este dezvoltată în același spirit ca și celelalte; adică și ea este compusă mai ales din bucăți privitoare direct sau indirect la istoria noastră națională: portrete de ale Domnilor și altor persoane istorice ale Românilor, și ale popoarelor vecine: Turci, Tătari, Poloni, Unguri, Ruși, întru cât mai ales acești străini au avut vre-o atingere cu românii; de asemenea, vederi și planuri de cetăți și orașe din țările române și din cele vecine.

Colecțiunea numismatică. — Monedele vechi românești, cari erau abia cunoscute la înființarea Academiei, formază astăzi o bogată colecțiune de cea mai mare importanță pentru studiul istoriei românești, cu atât mai importantă cu cât ea ne păstrează documente vii ale vieții statelor noastre în primele lor secole de existență.

Insemnătatea acestei colecțiuni se vede chiar din numărul bucăților cari o compun. Ea cuprinde 2,623 monede vechi moldovenești și muntenesești, 360 monede românești nouă, 270 monede bulgărești, sârbești, polone, rusești.

B o n b ó n e .

Intre două amice:

Maria. — Va să dăcă te măriți din dragoste?

Vilma. — De sigur, dragă, când nu ești fată bogată, ce să faci?

*

Un mănășer fură piele pentru mănuși, și astfel le vindea eftin. Mănășerul de alături vindea mănușile sale și mai eftin.

Cel dinteu îl întrebă cu mirare:

— Cum poți vinde mănușile mai eftin decât mine, când eu fur pielea?

— Fôrte natural, răspunde vecinul, eu fur mănușile gata!..

*

— Cum? Ți-a dat o palmă?

Celalalt, cu vivacitate: Dar te asigur că nu-mi va da alta!

— L'ai provocat?

— Nu. Se pregătește să plece în America.

F i u m e .

— Ilustrațiunea pe pagina 329. —

Ungaria are un singur port maritim: Fiume. Acest port a fost vizitat în luna trecută de cătră Maj. Sa monarcul. Din incidentul acesta publicăm și noi ilustrațiunea din nr. prezente.

Cea deasupra infoțoșeză mai cu seamă orașul, cea din jos e o schiță a portului.

C E E N O U ?

Hymen. Dl dr. *Laurențiu Pop*, avocat în Abrud s'a cununat cu domnișora *Elvira Făgărășan* în Făgărăș la 23 iulie.

Solri personale. *Dnii dri Babeș și Felix* vor reprezenta România la congresul de bacteriologie și igienă ce se va ține la Londra în luna lui august. — *Dl dr. G. Bogdan* va reprezenta la același congres societatea de medici și naturaliști din Iași. — *Dl Z. C. Arbore* a fost numit translator pentru limba slavă la archiva statului în București. — *Dl Enachița Văcărescu* desminte convorbirea ce colaboratorul diarului »Gaulois« ar fi avut cu dna *Văcărescu*. — *Dl Aurel Diacon* (Diaconovich), inginer la Bocșa-montană, s'a mutat în România, la Craiova, unde a fost numit inginer la întreținerea căilor ferate române.

Regina României la Veneția va sta 3 săptămâni, când va sosi regele, și vor merge împreună în Helveția, la Interlacken, unde regele va face o cură. Decă, în timpul acesta, regina nu se va face mai bine, atunci va plecă la băi de mare la Schwening în Holanda. Dșora *Văcărescu*, fosta dșoră de onore, va însoți pe regina. Prințepesa de Wied, muma suveranei va sosi la Veneția, unde va sta cu regina până la sosirea regelui. Prințepesele *Ferdinand*, care se află acum la Dusseldorf, va face o călătorie în Scoția și, la finele lui august, se va întâlni cu suveranii la Interlacken, unde se va decide decă va mai continua călătoria prin Europa, sau se va întorče în țară.

Testamentul lui Cogălniceanu. Se dăcă că *Mihail Cogălniceanu* a murit 10 minute după chloroformisare, în timpul operațiunei, și acesta din cauza unei bôle de inimă. *Cogălniceanu*, având deplină conștiință de gravitatea pericolului la care se espunea, supunându-se din nou operațiunei, a încredințat testamentul seu în mânele dlui dr. *Severeanu*.

Asociațiunea transilvană. *Despărțământul Deș* a ținut adnarea sa generală la Deș în 6 iulie n. sub

presidiul dlui Aug. Munteanu, luând parte un public mic, nici chiar cei din loc nu s'au înfătoșat toți. Din raportul comitetului s'a constatat, că acest despărțământ nu a ținut adunare generală de trei ani, prin urmare nici sporul n'a putut fi prea mare. Doi învățători s'au premiat cu câte 10 fl. Comitetul s'a constituit de nou astfel: președinte Aug. Muntean, membri in comitet dnii Gavril Manu, Ioan Vele, T. Herman, G. Gradovici, A. Chereșteș, I. Chereșteș Gr. Stețiu, I. Goron. Viitoare adunare generală se va ține în Capnic-Monoștor. — *Despărțământul Orăștie* va ține adunarea sa generală în Orăștie la 14/26 iulie, în sala cea mare dela otelul «la Leul», sub presidiul dlui dr. Ioan Miha, directorul despărțământului.

Petreoceri de veră. *Junimea română din Selagiu* va arangia cu ocasiunea adunării despărțământului Asociațiunii transilvane și a Reuniunii femeilor române selăgene, la 3 august n. o petrecere de veră, în comuna Selsig. Președintele comitetului arangiator e dl Teodor Indre, secretarul Alesandru Ghețe. — *La Monor* tinerimea română de acolo și din giurul acela va arangia la 26 iulie st. n. petrecere de veră în grădina școlii fundaționale; președintele comitetului arangiator e dl Ioan Mărginean, vicepreședinte dl Simeon Beșan, secretar dl Mihaiu Baci, cassar dl Ioan Mellian. — *La Bălean* se va ține în 1 august n., cu ocasiunea adunării generale a despărțământului Asociațiunii transilvane, petrecere de veră, în sala școlii gr. c. de acolo, în folosul acelei școle.

Șoiri sourte. *Un nou institut de bani* se înființază în comuna Poiana, comitatul Sibiiu, sub numele «Mielu», cu un capital social de 25,000 fl. în acții de câte 50 fl. Adunarea generală constituantă e convocată pe 12 iulie. — *Casina română din Beșinari* a obținut dela ministerul de interne întărirea statutelor sale. — *Universitarii români din Viena* au mulțumit prin o deputațiune, condusă de drd. Gergel, deputatului dr. Lueger, pentru că în parlamentul din Viena a vorbit favorabil pentru români. — *Iuliu Fircedăle*, preposit capitular gr. c. ruten de Muncaciu, a fost numit episcop de Muncaciu. — *Dl dr. Paul Hunfalvy*, agerul combatent al continuității Românilor în Dacia-Traiană, a fost distins de Maj. Sa cu noua medalie literară: «Pro litteris et artibus.» — *Intre Seraievo și Mostar* calea ferată e gata; prima probă de circulație s'a făcut în zilele trecute cu trenuri și marfă.

Neorolôge. *Ioana Brătianu n. Popescu*, soția dlui paroc gr. or. din Potoc, I. Brătianu, a murit la 14 iulie în etate de 35 ani. — *Veronica Pop n. Munteanu*, soția dlui Toma Pop, paroc gr. c. în Lopadea-română, a încetat din viață la 11 iulie, în etate de 32 ani.

OGLINDA LUMEI.

Șoiri străine. *Regele Italiei* a telegrafiat regelui Carol oferind reginei palatul regal din Veneția pe timpul petrecerii sale acolo. — *Armurierul Vannoza* din Roma a inventat o pușcă mai simplă, mai ieftină și mai ușoră decât pușca Mannlicher. — *Impăratul Vilhelm* s'a dus în săptămâna trecută la Londra unde a fost foarte bine primit, ceea ce la Berlin a produs multă bucurie. — *Damele din Sicilia* au dăruit noiei cuirasate «Sicilia» un drapel național care costă 30 de mii de franci. E țesut din fire de aur și coróna de d'asupra e formată din petre scumpe. — *Velocipedul și la Paris* se va introduce, căci ministrul de interne a decis înființarea unui serviciu de gendarmi cari își vor face serviciul pe velocipede. — *Poporațiunea Serbiei*, după numărarea făcută la începutul anului, se urcă la 2,166,551 suflete. —

Un ucac al țarului desființază »comitetul pentru afacerile Finlandei«, creat în anul 1857 pe lângă guvernul central din Petersburg. Acest comitet eră compus de patru membri, ce puteau fi aleși numai din Finlandezi. Acum s'a dus și acest ultim razem prin care Finlandezii își puteau apără drepturile pe lângă guvernul rus.

Sectele religioase în Rusia. Inșii-și țării Rusiei s'au silit să dea un avânt mare religiei ortodoxe în împărăția lor, creșdend să-și întărescă prin asta tronul; s'au publicat o mulțime de cărți religioase ciudate și s'a impus citirea lor. Resultatul e acesta: S'a format în Rusia o mulțime de secte religioase și toate sectele astea sunt compuse din oameni cărora le lipsește o dogă. De pildă cei din secta numită a studimilor se inchină noștea în vârful copacilor. Cei din secta Pașkuristă umblă aprópe goi pe strade, cu piciorlele și mânele scrijelate cu cuțitele, provocând numai scandale. Cei din secta salutului fac o mulțime de neajunsuri celor din giurul lor, inchișdendu-se câte trei zile singuri în casă, lăsându-și familiile să rebegească afară și arșdend un fel de substanță foarte greu mirositoare. Acum țarul a ordonat să se inceteze cu publicarea de cărți religioase »prea convingătoare«, iar cei ce se vor mai ocupa de convertiri să fie trimiși în Siberia. Membrii actuali ai sectelor decă vor supără pe aprópele lor prin vre un exercițiu religios estraordinar séu decă se vor mai urcă noștea în copaci, vor primi câte 50 lovituri de cnuta.

Un oraș fără femei. Un oraș ciudat, cu numele Maitmesin, și care are 30 mii locuitori, se află pe granița asiatică a Rusiei, în partea Chinei. Nu se află în acest oraș nici o femeie, nici o fată, mică séu mare, nici un băiat și nici un bătrân incapabil de lucru. Edificiile sunt frumoșe, stradele drepte și curate, inse toți locuitorii sunt acolo niște pasageri, cari stau numai pentru afaceri; familiile lor locuiesc în China, la depărtare de cel puțin 10 zile. Guvernul chinez a creșut, în înțelepciunea lui, că cel mai bun mijloc d'a opri întinderea colonizației rușilor spre sud eră interdicția locuirii femeilor la graniță. Locuitorii-negustori din Maitmesin și-au stabilit familiile într'un orașel la câteva sute de kilometri în China și prin subscripție, au organizat un serviciu de diligențe care are mult de lucru. Cel puțin de doue ori pe lună, fiecare comerciant se duce să-și vedă nevêsta și copiii. Lucru curios. Rușii nu se apropie de acel punct, apanagiu esclusiv al secului tare.

Un nou remediu contra officel. Din Paris se anunță: Cunoscutul chirurg, drul Lannelongue, a făcut un raport oficial Academiei de științe, despre o nouă metodă de tratare a tuberculoșei. Drul Lannelongue a tratat după această metodă inventată de dânsul 22 de tuberculoși și a obținut la toți o vindecare perfectă. Remediu întrebuițat e chlourura de zinc, care e injectată pe sub piele, intocmai ca limfa lui Koch. Acțiunea acestui remediu nu e așa de violentă ca a Kochinei și nu pune nici odată în primejdie viața bolnavului. Reputația pe care drul Lannelongue a căpătat-o în știință lasă să se spere că noua metodă are o valóre mai practică decât e remediului inventat de profesorul Koch.

Un rege nebun. În timpul din urmă s'a vorbit mult de sănătatea zdruncinată a regelui Otto al Bavariei, care e inchis acuma în castelul Fürstenried. Din München se scrie în această privință, diarului »Neue Freie Presse«, că sănătatea corporală a nefericitului rege nu lasă nimic de dorit. Cât timp el va puté fi hrănit ca acuma, i se póte predice o viață lungă. Se întemplă într'adevăr, câte odată, ca regele Otto să refuze de a mânca în timp de 2—3 zile de a rëndul, dar mai pe urmă se aruncă cu o lăcomie de lup asu-

pra bucatelor ce i se oferă. El nu întrebuințează furculița și cuțitul nici odată, ci mănâncă cu mâinile ca un copil. De multe ori face plimbări în parc. Câte odată inse îl apucă accese de furie și atunci sgudue cu puterea unui Hercule gratiile dela ferăstră și scote urlete nearticulate. Din când în când el e cuprins de sentimentul care în medicină se numește »grôza spațiului.« El rămâne în mijlocul salonului și strigă că în fața lui se întinde o prăpastie adâncă. Cu țipete de spaimă, el fuge de abisul acesta imaginar și se ascunde în vre-un colț al castelului.

Mutul care vorbeșoe. Ca să joci pe surdo-mutul, în timp de opt ani, îți trebuie răbdare, nu glumă. Un vizitiu din Breissen (Siberia), care de opt ani eră mut, fu condamnat zilele trecute la 6 luni de închisoare pentru un furt. Pe timpul procesului, pe când unul din martori își făcea depozițiunea, mutul strigă fără de veste: — Minte, nu e adevărat ce spune! Mirarea publicului și a judecătorului la această exclamație a »surdo-mutului fu foarte mare. Vizitiul, vădându-se prins, mărturisî că s'a prefăcut numai mut pentru a escită mila și a trăi din caritatea publicului.

PENTRU DÔMNE TINERE.

Un liqueur foarte bun se face, amestecându-se: Rachieu ordinar la 58° 40 litruri, rachieu de zahăr la 55° 5 litruri, spirt de lămăe concentrat 10 centilitri, acid citric 50 grame, ceai de hyswen 125 grame, zahăr brut de martinica 18 k. 750 gr., apă ordinară 42 litruri. Să se mõe ceaiul în patru litruri de apă fierbinte; se lase a să reci și se stôrce; să se puie în fine rachieu ordinar, de zahăr și spiritul de lămăe într'o strecurătoare, să se adauge infusiunea de ceaiu, zachărul și acidul citric disolvat în un pahar cu apă și să se amestece.

Limonadă ieftină. E cheltuélă zadarnică întrebuințarea lămăei — care e scumpă — pentru facerea limonadei. Fôrte ieftin se pôte face aceeași limonadă cu acid citric, cumpărat dela ori și ce farmacie. Se disolva în apă curată, cu puțin zahăr și să bei, e una din cele mai bune bêturi rëcoritoare.

Perile de freoat pe jos, de ghețe și de cai trebuie ținute la loc uscat, ca să nu cadă përul. Când perile se murdăresc, ele pot fi curățite în chipul următor: pui pe mësă o colă de hârtie albă și freci tare hârtia cu peria. Tôtă murdăria rămâne pe hârtie.

Iată un insecticid bun, inventat de profesorul Tozzetti din Florența: Disolvați săpun ordinar într'o cantitate egal de grea de alcool; puneți în soluție 3 la sută sulfur de carbon și 50 la sută petrolu. Insectele atinse de această combinație cad ca trăsnițe.

Carnea prea tare. Când carnea cu care voiți să faceți un biftec e prea tare, se face fragedă decă, după ce o sărați bine, o tăvăliți într'o tigaie cu unt-de-lemn cald, înainte de a o cöce.

SFATURI HIGIENICE.

Medioină pentru durerile de măsele. Primum dela o dómna preotésă următorele împărtășiri: Mulți se plâng de durerea de măsele, fără a-ș fi aflat lécul. Eu încă am pătimit de aceea amarnică durere și tôte doftoriile arđetóre ale medicului nimic nu mi-au ajutat. O femeie bêtărănă inse mi-a comunicat următorul léc, cu care m'am și mântuit de durere: Să ia 3 dec. litri rachieu de droșdii, în el se pune mușeșel și puțină pétră acră. Compoziția acésta se ferbe într'o olă, care să fie acoperită cu o fălie rotundă de pâne, găurită nișel în mijloc. Dimineța și séra-ți clătești gura cu

acest fluid și după a treia clătitură durerea de măsele dispăre pe încetul, fără să mai revină. (Telegr. Rom.)

Asudarea piciorilor. Sânt ómeni cari asudând la picioré, întrebuințează felurite ingrediente ca să opréscă asudarea. E fôrte periculos să se facă acésta, căci oprirea sudorii produce dureri de cap fôrte mari. Se recomandă numai spëlături cu apă rece, cât de frecvente.

Băi de mare artificiale. Iată o rețetă pentru cei cari vor să facă în casă băi de mare artificiale: Sare comună, 2 chilograme; sulfat de sodă, 1 chilogram; clorură de magnesie, 1 chilogr.; clorură de calciu, 500 grame. Se topeșc tôte aceste într'o baie cu 100 litri de apă.

DESCOPERIRI ȘI INVENȚIUNI.

Potoëve de hârtie. De o bucată de vreme, s'a propus din diferite părți de a se înlocui ferul și oțelul prin niște hârtie comprimată. În momentul acesta se fac niște încercări prin armata germană de a se înlocui potcova de cal, clasică, prin un altfel de potcovă făcută din hârtie comprimată, care se bucură de următorele proprietăți: elasticitate mare, insensibilitate complectă la acțiunea apei și a lichidelor de grajd. Acésta potcovă este compusă din niște foi de hârtie pergamentosă, devenită impermeabilă prin ajutorul oleului de terbentină, lipite împreună prin ajutorul unui cleiu special de Venezia, Albul de Spania, lac și olei de cânepă neteđită. Se stôrce, mai întei foile séu și mai bine încă le fasonéză prin ajutorul unui instrument; pe urmă obiectul este supus la acțiunea unei prese idraulice și când e uscat e terminat cu pilă. Ferul odată terminat, se aplică, fie cu cue, fie prin ajutorul unui oleiu, compus din qudron mineral și din cauciuc.

Mașina sburătoare. Cunoscutul american Hiram S. Maxim, inventatorul puștei care pörță acest nume, e pe cale de a da la lumină o mașină îngrozitoare, cu care să poți sbură prin aer și să duci povară mare, trupe de soldați, mii de chilograme de dinamită cu care să nimicești magazii, fabrici, cu un cuvânt orașe întregi de ale dușmanului. Cei cari cunosc pe Maxim, cari șciu că el a fost așa đicând mâna dréptă a lui Edison în descoperirile sale, cari cunosc dibăcia sa mecanică și-l șciewa om serios care nu-și perde vremea cu lucruri pe cari nu le-ar puté face, nu se îndoesc că va reuși cu invenția sa. Mașina sburătoare, îngrozitor de mare, este deja gata. E în drum spre Englitera, unde va face încercări cu dënșsa. El crede că cu aparatul inventat, va puté sbură 100 mile engleze, ba mai mult chiar, într'o oră.

FELURIMI.

Unde trăiesc ómenii mai mult? La întrebarea asta, s'a dat de mai multe ori unul și acelaș respuns care se confirmă ađi: în Norvegia. Acolo în adevër se gășesc o mulțime de ómeni care au trecut de 100 de ani. Se gășesc d'aceștia și pe aici, inse fôrte rari. În Norvegia, afară de copii, cari sânt espuși la mai multe bóle, ajunge lesne ori-cine la vârsta de 90 de ani. Iată ultimele cifre pe care le publică biuroul oficial de statistică din Norvegia: Durata mijlocie a vieții în Norvegia pentru bărbați, este de 48 de ani 33 sutimi (intrând în socotélă și copiii) pe când în alte țeri ea e de 30 de ani. Pentru femei ea este de 51 de ani 30 de sutimi iar pentru amândoué secșurile de 49 de ani 77 de sutimi. Directorul biroului

constată că în ultimii ani lungimea vieții a mai crescut cu ceva și conchide astfel: »Dacă mortalitatea este cu 17 la sută mai mică ca în centrul și apusul Europei, asta se datorește faptului că la noi mor mult mai puțini copii decât în celelalte țări. În schimb înse nașterile nu sînt așa dese, ceea ce face ca populația țerei să nu crească peste măsură.»

Mușchii omului și velocipedul. Dacă velocipedul duce iute și bine pe acela care-l incalecă, are și un mare cusur: pricinuește la velocipedist o bătă de picioră numită artrita-medio-tarsiană. Bătă această pôte fi așa gravă încât să diformeze piciorul cu de-sevărșire. Doctorul Lavieille, dela Dax (Francia) a constatat mai multe casuri, la velocipediști îndrăciți.

O brăsoă țestósă istorică. Citim următoarele într'un ȋiar din New-York: Un prietin al nostru ne scrie că un agricultor a prins în fluviul San Juan o brăsoă țestósă enormă care avea pe cōja ei grōsa această inscripție: Prinsă în anul 1700 de Fernando Gomez în fluviul San-Sebastiano; dusă mai târziu de indiani la Montauzaș, și de acolo în Wekima mare. Prietinel nostru a săpat sub această inscripțiune: Prinsă de mine Iohn Winglton în maiu 1891 în fluviul San Juan și lăsată în același fluviu în stare de perfectă sănătate. Vrea să ȋică, între amēndoue inscripțiile astea au trecut 191 de ani. Și de câți ani va fi fost brăsoa la intēia incipție și câți va mai trăi de aci încolo! Pôte peste 100 de ani, cineva-i va săpă o a treia inscripție.

Ghicitură de șac.

De Iuliana Neagoe.

	rat,	ză	lă-	bi-			
		ta	și				
tu-	Frun-	sat.	ver-	m'a	iu-		
	e	Flo-	Fe-	ru			
e	scu-	șo-	flo-	de	rint		
s'au	Po-	rit.	si-	ri-	i	a'n	măr-
	le			gă-			

Se deslégă după promenada calului.

Terminul de deslegare e 15 august. Ca totdeuna și de asta-dată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea ghicitōrei de șac ȋin nr. 8:

A d i o.

De-acuma nu te-oi mai vedé,
Remăi, remăi cu bine!
Me voi feri în calea mea
De tine.

De astăȋi dar tu fă ce vrei,
De astăȋi nu-mi mai pasă,
Că cea mai dulce între femei
Me lasă.

Căci nu mai am de obicei,
Ca 'n ȋilele acele,
Să me imbēt și de schintei
Din stele.

Când degerând atâtea dăți,
Eu me uitam prin ramuri
Și așteptam să te arăți
La gēmuri.

O cât eram de fericit
Să mergem împreună
Sub acel farmec liniștit
De lună!

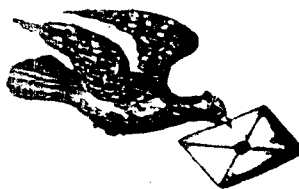
Și când în taină me rugam
Ca nōptea 'n loc să stee,
În veci alături să te am,
Femeie!

Din a lor trecăt să apuc
Acele dulci cuvinte,
De cari aȋi abiă mi-aduc
Aminte.

Căci astăȋi dēcă mai ascult
Nimicurile aceste,
Îmi pare-o veche de demult
Poveste.

Deslegare bună primirăm dela domnișōrele: Aurelia Cosma, Victoria Suci, Aurelia Gogonea, Virginia Pop, Iosefina Crișan și dela dl Sever Boc. Premiul l'a dobândit dșōra Iosefina Crișan.

Pōșta redacțiunei.

De ce Beins? Pentru că așa ȋice poporul. El nu cunōșce numele „Beiuș“ inventat de cutare om tu carte, ci rōșteșce „Beiuș“ sēu chiar »Biș« Nu este absurd, ca clasa inteligentă să numēscă astfel un orășel, de cum i ȋice poporul? E de obserwat, că 'n ținutul Beiușului este un sat cu numirea „Beiușele“, dar aceluia „domnii“ nu-i ȋic „Beiușele“, ci ca poporul „Beiușele“. Care va să ȋică, dēcă admitem „Beiușele“ trebue să recunōșcem paternitatea „Beiușului“. În anii cinci-deci purismul radical a făcut din Oradea-mare — Urbea mare, dar judecata seriōsă a revinit la numirea dintēiu. Tot așa se va restituți și numele „Beiuș“.

Dnei H. R. în Bucovēt. Abonamentul e plătit până 'n 10 octombrie. Ni s'a trimis ȋin St. Nicolae-mare, Mănăstirea Neamțu. Am primi cu plăcere vr'o scrisōre despre traiul de acolo. Prea ne-ai uitat.

Băncitanul. Nici aceste nu le putem întrebuiță. Trebue să mai studiezi mult, fōrte mult.

Livia. Din tablourile cerute nu mai avem nici un esemplar de mult.

Homodei. Ai făcut progres, dar încă tot n'ai atins nivelul cerut.

Mademoiselle Clarisse. Asta una nu ne convine.

Sredistea. Nu sînt reproduse întocmai după cum le cāntă poporul; de aceea, nu le putem întrebuiță.

Călindarul sēptēmānei.

ȋiua sēpt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sōrele
Dumin. 5 după Rusăli	Ev. dela Mateiu 8, gl. 4, a inv. 5	res.	ap.
Duminecă 14	S. Ap. Achila	26	Anna 4 30 7 42
Luni 15	MM. Ghiric si Iulita	27	Berhold 4 31 7 40
Martți 16	Mart. Antinogen	28	Inocentiu 4 33 7 38
Mercuri 17	† Mart. Marina	29	Marta 4 34 7 37
Joi 18	Iachint si Emilian	30	Beatricea 4 36 7 36
Vineri 19	Cuv. Macrina	31	Ignatie Loj. 4 37 7 35
Sămbătă 20	† St. Prof. Ilie	1	Aug. Petru 4 38 7 33

Proprietar, redactor respunȋător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Iosif Lang în Oradea-mare.